

สถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร

ที่ รล 0007/4197

สำนักราชเลขาธิการ

สวนจิตรลดา กทม. 10303

4 พฤษภาคม 2535

เรื่อง พระราชทานนามสถาบันพัฒนาและฝึกอบรมการศึกษานอกโรงเรียน

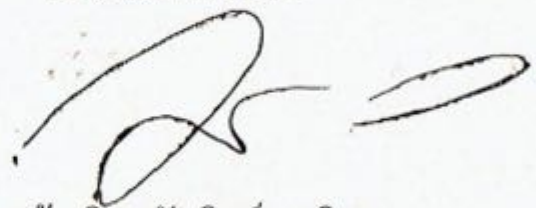
เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

อ้างถึง หนังสือที่ ศธ 1101/9080 ลงวันที่ 24 มีนาคม 2535

ตามที่หนังสือขอให้นำความกราบบังคมทูลสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เรื่อง มูลนิธิสวิตา และกองทุนชีว-เสถียร กาญจนจารี ได้ก่อสร้างห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เสร็จเรียบร้อยแล้ว และในบริเวณดังกล่าว กรมการศึกษานอกโรงเรียน และมูลนิธิสวิตา ได้พิจารณาเห็นว่า หากจะได้จัดตั้งสถาบันพัฒนาและฝึกอบรมการศึกษานอกโรงเรียนขึ้นในบริเวณใกล้เคียงกับห้องสมุดฯ ก็จักอำนวยประโยชน์แก่ทางราชการและประชาชนเป็นอย่างมาก กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงได้เสนอต่อกระทรวงศึกษาธิการเพื่อจัดตั้งเป็นสถานศึกษาในสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งกระทรวงฯ ได้ให้ความเห็นชอบแล้ว ในการนี้ ใ้ขอพระราชทานนามสถาบันพัฒนาและฝึกอบรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้เสนอชื่อบางส่วน ความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

ได้นำความกราบบังคมทูลทราบฝ่าละอองพระบาทแล้ว ทรงเลือกชื่อ สถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร พระราชทานเป็นนามสถาบันดังกล่าว

ขอแสดงความนับถือ

(ท่านผู้หญิงมนตรี วณิชกุล)

ราชเลขาธิการในพระองค์สมเด็จพระบรมราชินีนาถ

ฝ่ายบริหารงานทั่วไป

กองราชเลขาธิการในพระองค์

สมเด็จพระบรมราชินีนาถ โทร.2811111 ต่อ 21

คำนำ

รัฐบาลทุ่มเงินลงในระบบการศึกษานอกโรงเรียน
ในบทบาทและความรับผิดชอบของกรมการศึกษานอกโรงเรียน
ไม่น้อยเลย คนของกรมและประชาชนก็ทุ่มกายใจจน
เหน็ดเหนื่อย แม้จะได้ผลดีเยี่ยมหลายประการแต่ก็มีอยู่มากที่
ได้ผลไม่ถึงระดับที่พึงประสงค์

โดยเฉพาะคุณค่าที่ออกเงย (impact) เป็นปัจจัยแห่ง
ความสุขในชีวิตประชาชน

เหตุเพราะความพร่องของระบบการศึกษานอกโรง-
เรียนบางส่วนของเราเองและปัญหาภายนอกที่รุ่มล่อม
"สถาบันสิรินธร" จึงถือกำเนิดมาด้วยเหตุดังนี้
กลบหลุมบ่อ ต่อยอดกระบวนการ สمانวงจรให้
ครบบรรจบถ้วน และมุ่งเดินหน้าอย่างถูกต้องและมั่นคง

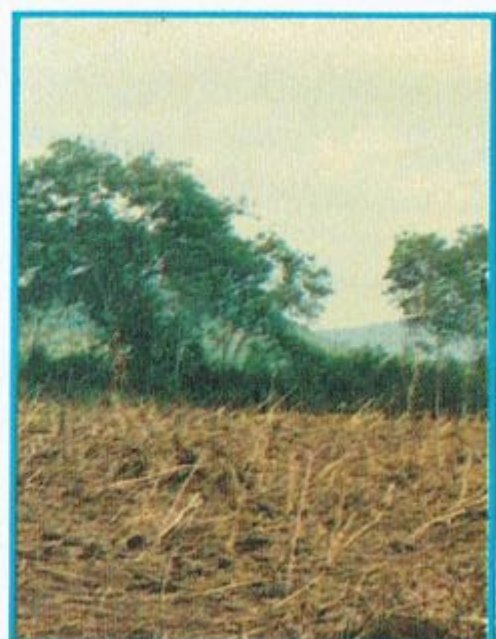
นายสุรัฐ ทิลปอนันต์
อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน

สารบัญ

	หน้า
★ ความนำ	3
★ ความเป็นมา	7
★ ที่ตั้ง	15
★ วัตถุประสงค์	19
★ กลุ่มเป้าหมาย	21
★ เป้าหมายการดำเนินงาน	24
★ โครงสร้างและการบริหารงานและบุคคล	29
★ งบประมาณ	31
★ บทบาทหน้าที่ของสถาบัน	33
★ สาขาวิชาและหลักสูตร	34
★ แผนงานโครงการและกิจกรรม	39
★ ภาคผนวก	45

ความเป็นมา

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 เป็นต้นมา รัฐบาลได้กำหนดแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อเพิ่มโอกาสและจัดการศึกษาสำหรับประชาชนนอกระบบโรงเรียน มีการตราพระราชกฤษฎีกาตั้งกรมการศึกษานอกโรงเรียน ขึ้นในกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อดำเนินการจัดบริการการศึกษาที่หลากหลายให้กับประชาชน ทั้งนี้เพราะความจำเป็นในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่นับวันจะมีมากขึ้น

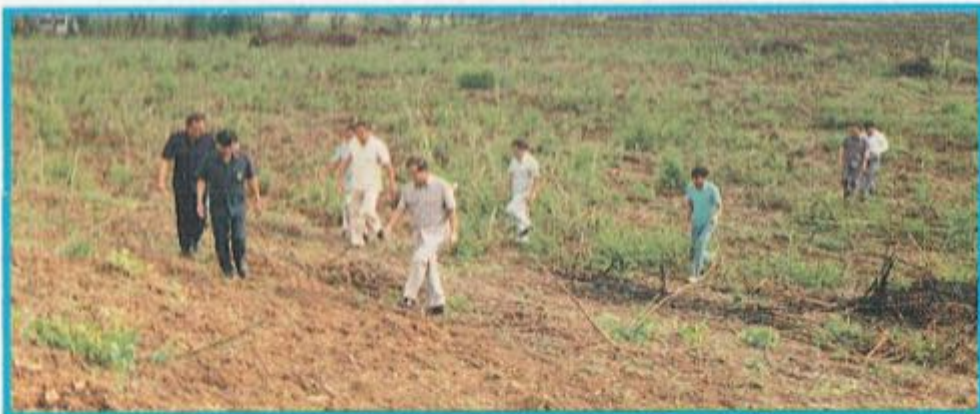

หัวใจของการพัฒนาประเทศอยู่ที่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การศึกษานอกโรงเรียนเป็นกลไกสำคัญที่เข้าถึงหัวใจของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จึงจำเป็นต้องเป็นกลไกที่มีคุณภาพอย่างแท้จริง คุณภาพของกลไกดังกล่าวจะขึ้นอยู่กับระดับสมรรถภาพของผู้ฝึก (trainers) ผู้จัดการกิจกรรม ผู้บริหารของกรมการศึกษานอกโรงเรียนและของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนอื่น ๆ ที่ดำเนินการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในรูปแบบต่าง ๆ

ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมานี้ การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับประชาชนได้ขยายการจัดการไปสู่ส่วนภูมิภาค ทั้งที่ดำเนินการเอง และส่งเสริมสนับสนุนหน่วยงานอื่น เช่นการประสานงานกับหน่วยงานของ

รัฐและเอกชน จนเป็นที่ยอมรับของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ ทั้งระดับภูมิภาคแถบเอเชียและมีหลายครั้งที่ได้รับรางวัลระดับโลก ประเทศเพื่อนบ้านในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ให้ความสนใจส่งนักศึกษามาศึกษาดูงาน จนมีข้อเสนอแนะจากหน่วยงานระหว่างประเทศ ให้ประเทศไทยจัดตั้งสถาบันเพื่อสนองความต้องการในการพัฒนาการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จึงอาจกล่าวได้ว่าการจัดการศึกษานอกโรงเรียนของประเทศไทยในช่วงทศวรรษนี้มีกลุ่มเป้าหมายที่มีใช้เพียงกลุ่มประชาชนเท่านั้น แต่รวมถึงผู้จัดการศึกษาและผู้ให้การศึกษา ซึ่งเป็นผู้สื่อสารวิทยาการไปสู่ประชาชนด้วย

เนื่องจากสถาบันนี้มีภารกิจหลักมุ่งไปที่การฝึกอบรมผู้ให้การศึกษา และฝึกวิชาชีพแก่ประชาชน การศึกษา วิจัยและพัฒนาการฝึกทักษะต่าง ๆ แก่ประชาชน เพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิต อันเป็นงานหลักของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวพระราชประสงค์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงได้นำความขึ้นกราบบังคมทูลสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และได้รับพระราชทานนามว่า "สถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร"

วางศิลาฤกษ์

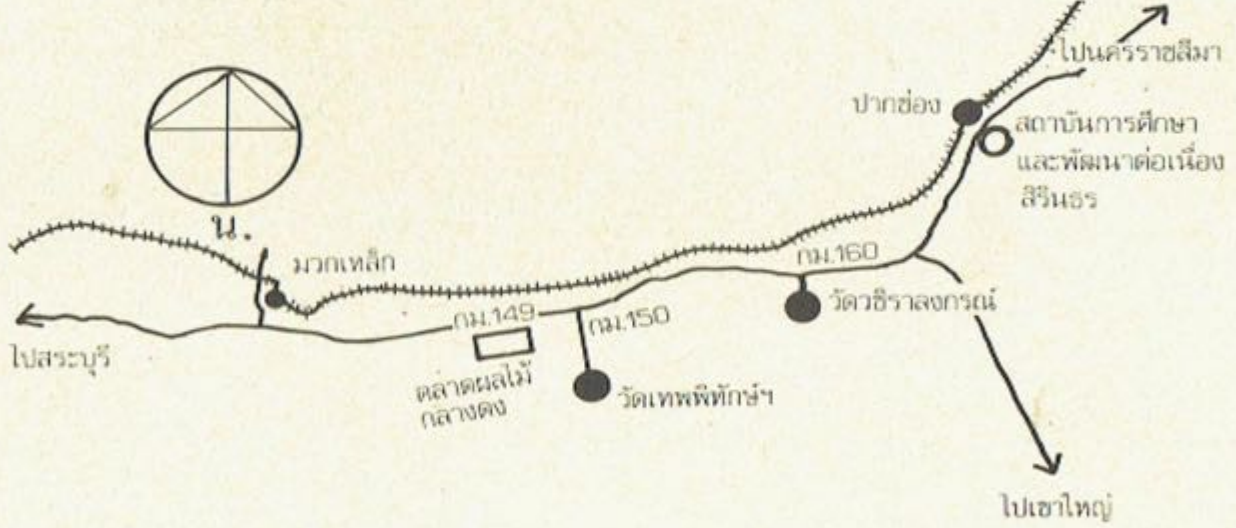
ที่ตั้งสถาบันการศึกษา และพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร

สถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร ตั้งอยู่ในพื้นที่ ตำบล
หนองสาหร่าย อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นที่ราชพัสดุใน
ความดูแลของกรมสามัญศึกษา มีพื้นที่ 63 ไร่

ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 180 กิโลเมตร อำเภอปากช่อง
จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นประตูเข้าภาคอีสาน และจุดทาง
แยกเข้าอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ดินแดนที่สวยงามและแวดล้อมด้วยธรรมชาติ

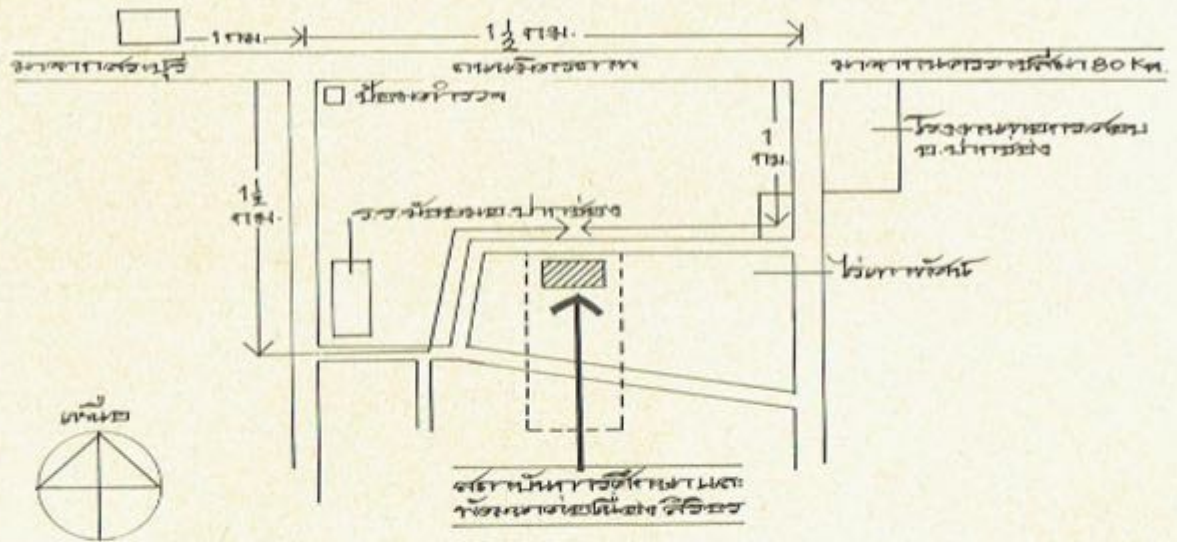

แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งสถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร

แผนที่ผังบริเวณโรงเรียนการศึกษาระยะต้นระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสิรินธร

บริเวณปากช่อง

วัตถุประสงค์

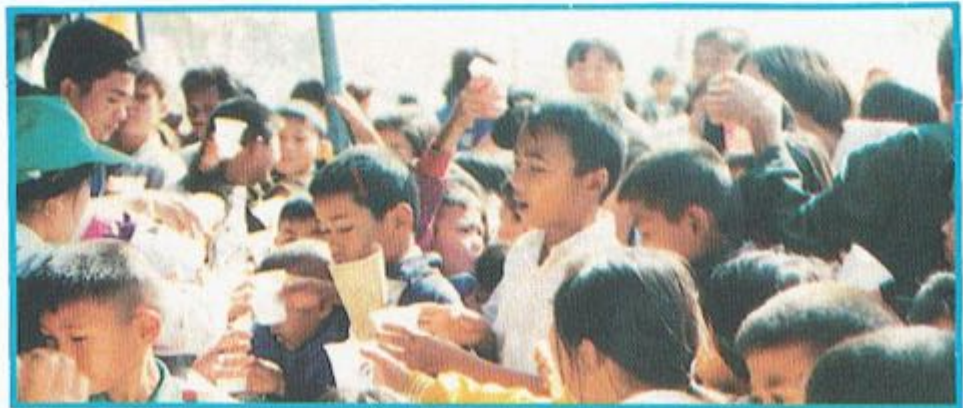
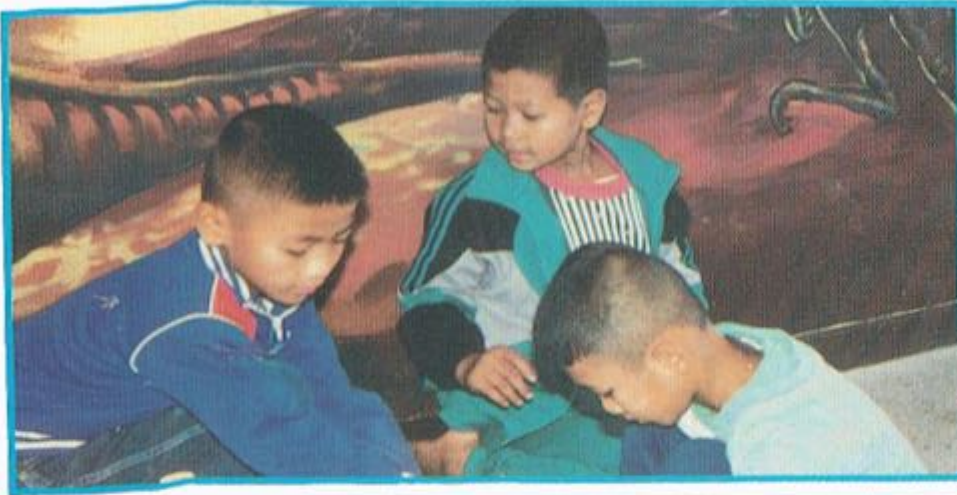
สถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้บริการการศึกษานอกโรงเรียนในรูปแบบต่างๆ แก่ประชาชน ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้สามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของ สภาพแวดล้อม

2. เพื่อให้การฝึกอบรม และพัฒนาสมรรถภาพการจัดการศึกษา นอกโรงเรียนและการศึกษาเพื่อปวงชน แก่บุคลากรทุกระดับของหน่วยงาน ภาครัฐและเอกชน ทั้งในและต่างประเทศ

3. เพื่อดำเนินการศึกษาวิจัยและพัฒนา มุ่งไปสู่การพัฒนา รูปแบบ กระบวนการ นโยบายและกิจกรรมการจัดการศึกษานอกโรงเรียนของชาติ ตลอดจน การฝึกอบรมและยกระดับสมรรถภาพของบุคลากรทางการศึกษานอกโรงเรียน

4. เพื่อเป็นศูนย์ข้อมูลแหล่งความรู้ และบริการเครือข่ายข้อมูลแก่ ประชาชนด้านสังคม เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ตามสภาพการณ์เปลี่ยนแปลงของสังคม

5. เพื่อเป็นศูนย์ประสานงาน สร้างระบบการบริหารและการทำงาน ร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน ในการจัดการศึกษา นอกโรงเรียน

6. เพื่อส่งเสริมการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้รู้และวิทยากรให้ สามารถถ่ายทอดวิทยาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

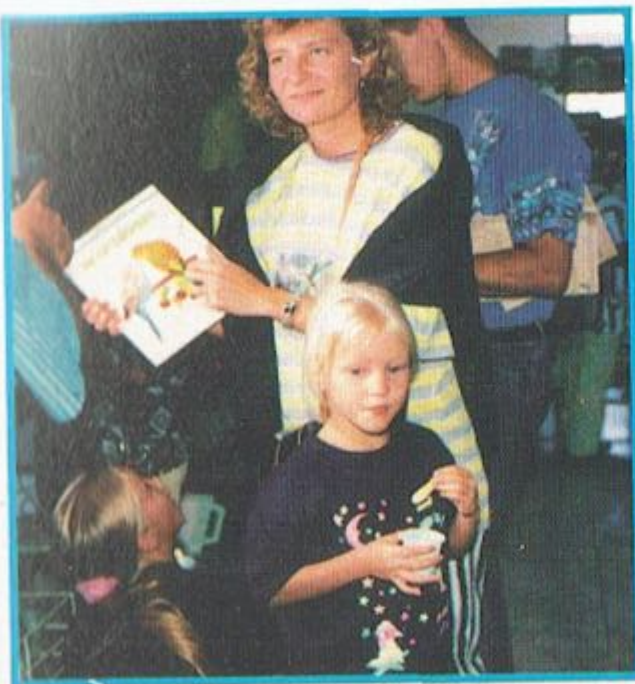
7. เพื่อเป็นผู้นำในการแก้ปัญหาสำคัญ ๆ ของสังคมไทย

กลุ่มเป้าหมาย

สถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธรจะจัดบริการทางการศึกษานอกโรงเรียนในลักษณะของการฝึกอบรม สัมมนา การศึกษาด้วยตนเองจากสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกที่สถาบันจัดไว้ให้และลักษณะของเครือข่าย แก่ 3 กลุ่มเป้าหมายหลักดังต่อไปนี้

1. กลุ่มประชาชน ได้แก่

ประชาชนทั่วไป ที่มารับบริการการศึกษานอกโรงเรียนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตและยกระดับรายได้ให้สูงขึ้น รวมทั้งการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

ประชาชนเฉพาะกลุ่ม เช่น กลุ่มสตรี กลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นต้น เป็นกลุ่มที่ต้องการรับการส่งเสริม และพัฒนา กิจกรรมของกลุ่มให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น

องค์กรประชาชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้รู้และวิทยากรระดับชาวบ้าน ซึ่งเป็นผู้นำในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนต่าง ๆ

2. บุคลากรกรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้แก่ กลุ่มผู้บริหาร นักวิชาการ และผู้ปฏิบัติงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน เช่น

ครูประจำกลุ่ม ครูสอนวิชาชีพ ครูสายสามัญ วิทยากรท้องถิ่น ครูอาสาสมัคร
การศึกษานอกโรงเรียน และเครือข่ายอาสาสมัครชาวบ้าน

3. บุคลากรหน่วยงานของรัฐและเอกชนทั้งในและ
ต่างประเทศ ได้แก่ บุคลากรในกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ที่ปฏิบัติงาน
การศึกษานอกโรงเรียน และบุคลากรขององค์กรพัฒนาเอกชนที่จัดการ
ศึกษานอกโรงเรียนสำหรับประชาชน

เป้าหมายการดำเนินงาน

ด้านปริมาณ*

- กลุ่มประชาชน ได้แก่ ประชาชนทั่วไปโดยเฉพาะประชาชนในท้องถิ่น ปีละประมาณ 5,000 คน ประชาชนเฉพาะกลุ่ม ได้แก่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ เช่น กลุ่มสตรี กลุ่มเยาวชน ฯลฯ ที่จะเข้ามารับการอบรมเฉพาะด้าน ตลอดจนองค์กรชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้รู้และวิทยากรระดับชาวบ้าน ไม่ต่ำกว่า 50 กลุ่ม/ปี (ประมาณ 2,000 คน)
- ผู้ดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนที่สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนทั้งที่เป็น ผู้บริหาร นักวิชาการ ข้าราชการครู บรรณารักษ์ ครูอาสาสมัคร และ ฯลฯ จำนวนไม่น้อยกว่า 500 คนต่อปี

* หมายเหตุ มีโครงสร้างการบริหารงานเต็มรูป

- ผู้ดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนภาครัฐและเอกชน ที่สังกัดกระทรวง ทบวง กรม และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาออกโรงเรียน องค์กรเอกชน รวมทั้งกลุ่มอาสาสมัครชาวบ้านที่เป็นเครือข่ายในการจัดการศึกษาออกโรงเรียน จำนวนไม่น้อยกว่า 500 คน ต่อปี

- ผู้ดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนในต่างประเทศที่ มาศึกษาดูงานการศึกษาออกโรงเรียนของประเทศไทยและประสงค์จะขอรับการฝึกอบรมในสาขาการศึกษาออกโรงเรียน และการศึกษาเพื่อปวงชน ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการไม่น้อยกว่า 40 ประเทศ จำนวนบุคลากรไม่น้อยกว่า 500 คนต่อปี

ด้านคุณภาพ

ประชาชนทั่วไป ประชาชนเฉพาะกลุ่ม ภูมิปัญญาชาวบ้าน องค์กรชาวบ้าน ผู้รู้และวิทยากรท้องถิ่น ได้รับความรู้ ประสบการณ์ แนวคิด แนวปฏิบัติ แนวการถ่ายทอดความรู้ และทักษะในเรื่องต่าง ๆ สามารถนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน พัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างดี

บุคลากรของกรมการศึกษานอกโรงเรียนทุกระดับ มีศักยภาพ ในการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบ ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงยิ่ง

บุคลากรด้านการศึกษานอกโรงเรียน ของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ทั้งในและต่างประเทศได้รับประสบการณ์ แนวคิด แนวปฏิบัติ และทักษะในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาเพื่อปวงชน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

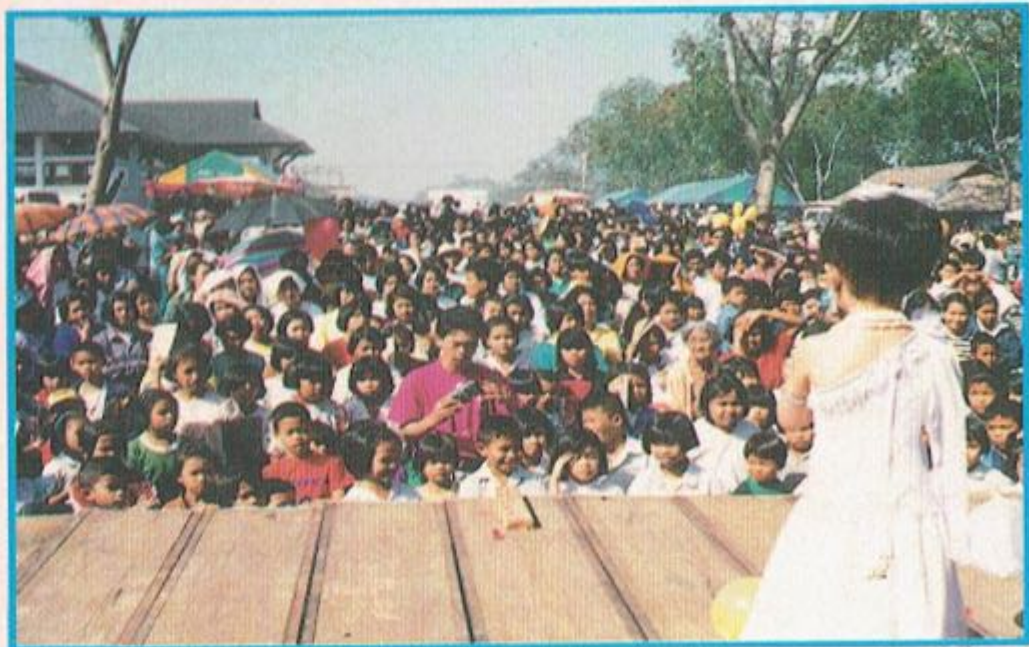

รูปแบบที่ดีและมีประสิทธิภาพในการบริหารงาน การ
ประสานงาน และการร่วมมือกันในด้านปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน
ระหว่างองค์กร ภาครัฐและเอกชน

การปลุกจิตสำนึกของประชาชน กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ที่มี
ต่อปัญหาสังคมระดับชาติและท้องถิ่นสามารถเห็นช่องทางในการแก้ปัญหาและ
ถุ่ร่วมมือกันอย่างสันติสุขภายใต้สังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดี

โครงสร้างการบริหารงาน และบุคลากร

โครงสร้าง

สถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร เป็นสถาบันระดับสูงของประเทศ และมีผู้อำนวยการสถาบัน เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร ปฏิบัติงานตามนโยบายของคณะกรรมการบริหารสถาบัน คณะกรรมการดังกล่าวนี้ประกอบด้วย

1. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ	ประธาน
2. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	รองประธาน
3. ผู้แทนจากองค์กรภาคเอกชน (1 คน วาระ 2 ปี)	รองประธาน
4. ผู้แทนจากองค์กรภาครัฐและเอกชนทั้งใน และต่างประเทศ (5 คน วาระ 2 ปี)	กรรมการ
5. ผู้ทรงคุณวุฒิ (2 คน วาระ 2 ปี)	กรรมการ
6. อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน	เลขานุการ
7. ผู้อำนวยการสถาบันฯ	ผู้ช่วยเลขานุการ

ศูนย์ปฏิบัติการ

ในสถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร มีศูนย์ปฏิบัติงานหลัก ๆ ดังนี้

1. ศูนย์ฝึกอบรม
2. ศูนย์ออกแบบและผลิตสื่อ
3. ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี
4. ศูนย์ปฏิบัติการภาครัฐและเอกชน
5. ศูนย์บริการที่พักและอาหาร
6. ศูนย์นันทนาการ
7. ศูนย์บริหาร

บุคลากร

สถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร กำหนดอัตรากำลังไว้ดังต่อไปนี้

ตำแหน่ง	ปีงบประมาณ					
	2536-2537		2538-2539		2540 ขึ้นไป	
	อัตราเพิ่ม	รวม	อัตราเพิ่ม	รวม	อัตราเพิ่ม	รวม
ผู้อำนวยการ	1	1	-	1	-	1
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	2	2	1	3	1	4
ข้าราชการพลเรือน	7	7	5	12	8	20
ข้าราชการครู	12	12	15	27	16	43
ลูกจ้างประจำ	6	6	5	11	7	18
ผู้เชี่ยวชาญ	1	1	-	1	1	2
รวม	29	29	26	55	33	88

งบประมาณ

ตารางงบประมาณไทยที่ขอเสนอ ในปี 2536-2539

รายการ	ปี/จำนวนเงิน (บาท)	2536	2537	2538	2539
1. ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง		2,475,000	5,000,000	10,000,000	12,000,000
2. ค่าครุภัณฑ์สำนักงาน		917,100	1,000,000	2,000,000	5,000,000
3. ค่าครุภัณฑ์ยานพาหนะ		980,000	1,000,000	1,500,000	1,000,000
4. ค่าสาธารณูปโภค		96,000	1,000,000	1,000,000	2,000,000
5. ค่าตอบแทน วัสดุ		503,000	3,000,000	6,000,000	10,000,000
6. เงินเดือน		1,800,000	3,960,000	6,192,000	12,240,000
7. ค่าจ้างประจำ		360,000	500,000	1,050,000	2,160,000
8. ค่าจ้างชั่วคราว		540,600	560,000	580,000	800,000
รวม		7,671,100	16,020,000	28,328,000	45,200,000

ตารางประมาณที่จะได้รับการสนับสนุนจากภาคเอกชน องค์กรระหว่างประเทศ
และการจัดการบริหารเชิงธุรกิจ

รายการ	ปี/จำนวนเงิน (บาท)	2536	2537	2538	2539
1. ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง		30,000,000	30,000,000	75,670,000	
2. ค่าครุภัณฑ์สำนักงาน		2,898,560	10,817,840		
3. ค่าครุภัณฑ์ยานพาหนะ		2,000,000	2,000,000	2,000,000	2,000,000
4. ค่าสาธารณูปโภค		10,000,000	2,000,000	2,500,000	3,000,000
5. ค่าตอบแทน วัสดุ วัสดุ		5,000,000	21,014,560	29,500,500	29,500,000
6. เงินเดือน		633,360	810,000	850,000	1,066,800
7. ค่าจ้างประจำ		72,000	72,000	108,000	108,000
รวม		50,603,920	66,714,400	110,628,000	35,674,800

บทบาทหน้าที่ของสถาบัน

สถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร จะเป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์กลางการพัฒนาฝึกอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตลอดจนวิจัยศึกษาค้นคว้าประเด็นแม่บทสำคัญในการพัฒนารูปแบบนโยบาย กระบวนการและกิจกรรมในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนของชาติ โดยความร่วมมือระหว่างองค์กรของรัฐ และเอกชน ทั้งในและต่างประเทศ และจะให้ความช่วยเหลือร่วมมือกับประเทศที่กำลังพัฒนาในด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

นอกจากนี้ยังให้บริการด้านข้อมูล สารสนเทศ เพื่อตอบสนองการฝึกอบรมให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งการเปิดโอกาสให้องค์กรและชุมชนได้ใช้สถาบันเป็นสถานที่ในการให้การศึกษอบรม พบปะ แลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่ม หน่วยงานและประชาชน

สาขาวิชาและหลักสูตร

สาขาวิชาและหลักสูตรที่ดำเนินการโดยสถาบันและจากความร่วมมือระหว่างภาคเอกชน จะประกอบด้วยหลักสูตรและกลุ่มวิชาต่อไปนี้

1. หลักสูตรการพัฒนาบุคลากรการศึกษานอกโรงเรียน
2. หลักสูตรผู้นำองค์กรท้องถิ่น
3. หลักสูตรส่งเสริมคุณภาพชีวิตสำหรับประชาชน

หลักสูตรการพัฒนาบุคลากรการศึกษานอกโรงเรียน

เป็นหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้ปฏิบัติงาน ผู้บริหารและนักวิชาการด้านการศึกษานอกโรงเรียนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รู้และเข้าใจธรรมชาติและลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนสามารถจัดและดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ ได้ ตัวอย่างกลุ่มวิชา ที่ต้องรับการศึกษอบรม เช่น

กลุ่มวิชาเฉพาะครูผู้สอนวิชาชีพ :-

- เทคนิคการจัดการด้านอาชีพเชิงธุรกิจ
- แหล่งเงินทุนและการสหกรณ์
- บัญชีเบื้องต้นสำหรับร้านค้า
- สาขาวิชาช่างต่าง ๆ เช่น

ตัดผม เสริมสวย

อาหาร ขนม

ตัดเย็บเสื้อผ้า

ช่างไฟฟ้า วิทยุ โทรทัศน์

ช่างอุตสาหกรรมเกษตร

ช่างอุตสาหกรรมโรงงาน

ฯลฯ

กลุ่มเป้าหมาย สำหรับหลักสูตรนี้ ได้แก่

1. ครูสอนวิชาชีพ
2. ครูสอนวิชาสามัญ
3. นักวิชาการการศึกษานอกโรงเรียน
4. นักปฏิบัติการการศึกษานอกโรงเรียน
5. นักบริหารการศึกษานอกโรงเรียน

หมายเหตุ นักวิชาการ นักปฏิบัติการ และนักบริหาร หมายถึงผู้ปฏิบัติงาน การศึกษานอกโรงเรียน ภาครัฐและเอกชน ทั้งในและต่างประเทศ

ระยะเวลา การศึกษาอบรม

แบ่งเป็นหลักสูตรย่อย โดยมีระยะเวลา ระหว่าง 30-60 ช.ม.
60-120 ช.ม. และ 120-180 ช.ม.

หลักสูตรผู้นำองค์กรท้องถิ่น

เป็นหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้เข้ารับการศึกษอบรม ซึ่งเป็นผู้นำท้องถิ่น หรือชุมชน ได้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการเป็นผู้นำชุมชนได้

อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ทักษะสำหรับประชาชนในความ
รับผิดชอบ ตลอดจนสามารถจัดและดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับประชาชน
ในรูปแบบต่าง ๆ ได้

ตัวอย่างกลุ่มวิชา ที่ต้องศึกษาอบรม เช่น

- การเสริมสร้างแนวคิดและแนวทางแก้ไขปัญหาสังคม
- การพัฒนาคุณภาพชีวิตสำหรับประชาชน
- การเสริมสร้างการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข
- การบริหารและการจัดการระดับชาวบ้าน
- องค์กรชาวบ้านกับการพึ่งพาตนเอง
- การประชาสัมพันธ์และการจูงใจ
- เทคนิคการประสานงาน
- ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์
- วิชาการพัฒนาประชาชน

ฯลฯ

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่

1. ผู้นำองค์กรประชาชน ทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ
2. ผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน
3. ประธานกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน

ระยะเวลา การศึกษาอบรม

จะแบ่งเป็นหลักสูตรย่อย โดยมีระยะเวลาระหว่าง 30-60 ช.ม. และ
60-120 ช.ม.

หลักสูตรส่งเสริมคุณภาพชีวิตสำหรับประชาชน

เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนากลุ่มเป้าหมายเฉพาะกลุ่ม เพื่อให้สามารถนำความรู้และทักษะไปแก้ไขปัญหาคุณภาพชีวิตตนเอง และสังคม ตลอดจนสามารถพัฒนาชุมชนสังคมและสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี

ตัวอย่างกลุ่มวิชา ที่ต้องรับการศึกษาอบรม เช่น

กลุ่มวิชาเฉพาะ :-

- สาขาอาชีพเชิงธุรกิจ
- สาขาเกษตรกรรม
- สาขาอุตสาหกรรมพื้นบ้าน
- สาขาอุตสาหกรรมสมัยใหม่
- สาขาคหกรรม
- สาขาสีบนานทัศนศิลป์

ฯลฯ

กลุ่มวิชาทั่วไป :-

- สังคมกับสิ่งแวดล้อม
- การกำจัดความเครียด
- แผนการใช้เงินในครอบครัว
- เทคนิคการมองตนเอง
- การคิดในทางบวก
- พุทธศาสนากับการอาชีพ

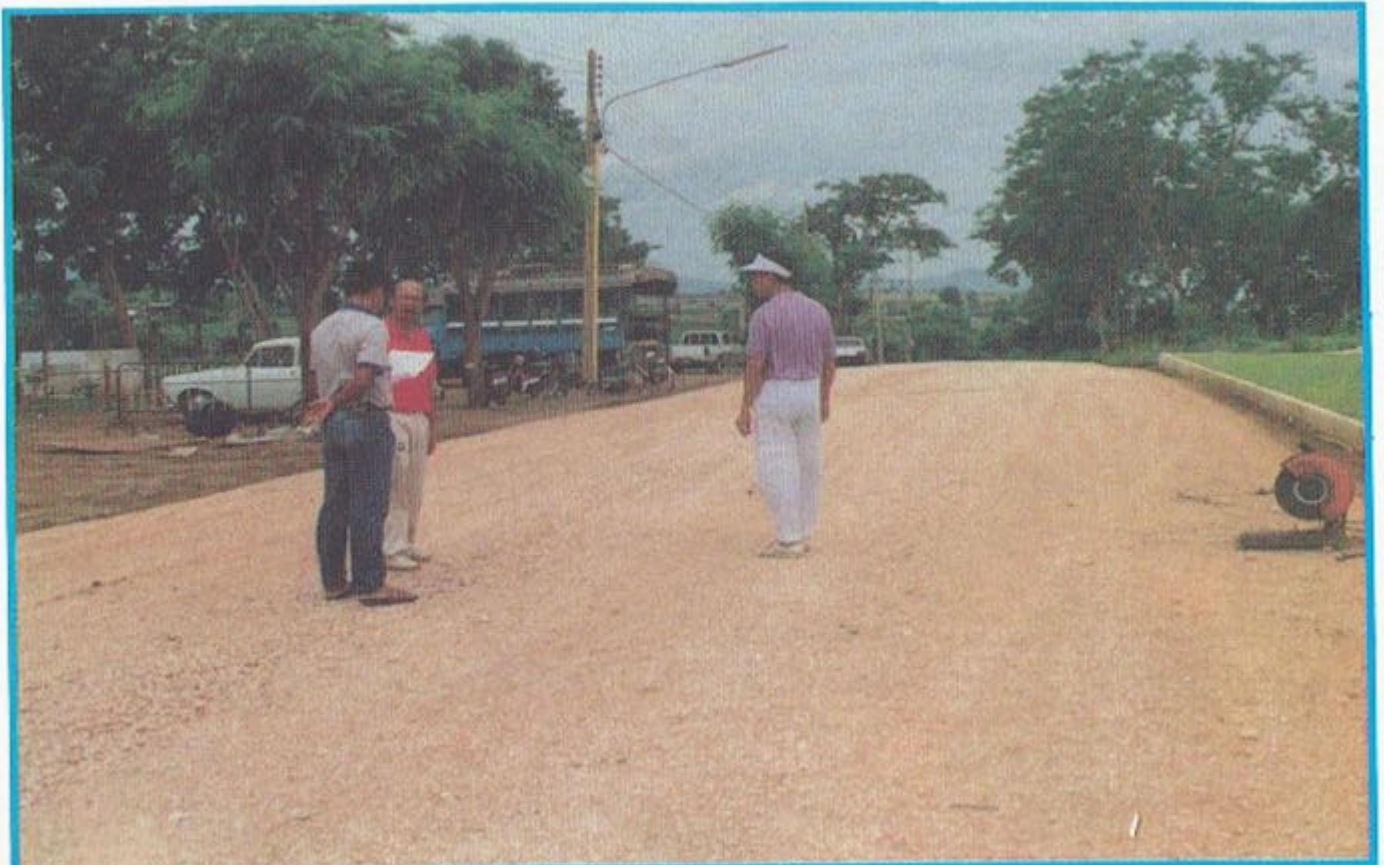
ฯลฯ

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่

1. กลุ่มสตรี
2. กลุ่มวัยแรงงาน
3. กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพในโรงงานอุตสาหกรรม
4. กลุ่มเกษตรกร
5. กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพเชิงธุรกิจ
6. ฯลฯ

ระยะเวลา การศึกษาอบรม

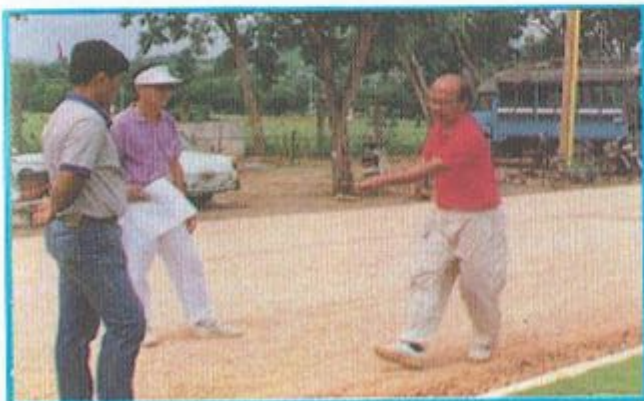
จะเป็นหลักสูตรที่มีความเบ็ดเสร็จ โดยมีระยะเวลาการฝึกอบรมระหว่าง 150-300 ชั่วโมง

แผนงาน โครงการ และกิจกรรม

สถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร ได้กำหนดให้มีแผนงาน
ดังต่อไปนี้

1. แผนงานการให้การศึกษาสำหรับประชาชน (เช่น ห้องสมุด
ประชาชนเฉลิมราชกุมารี)
2. แผนงานพัฒนาบุคลากรด้านการศึกษานอกโรงเรียน
3. แผนงานศึกษาวิจัย และพัฒนานวัตกรรมการศึกษา
นอกโรงเรียนและการศึกษาเพื่อปวงชน
4. แผนงานพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ
5. แผนงานการดำเนินงานร่วมภาครัฐ เอกชนและประชาชน
6. แผนงานพัฒนาความร่วมมือบุคลากรสถาบัน
7. แผนงานดำเนินการจัดตั้งสถาบัน

1. ในปีงบประมาณ 2536 ได้กำหนดให้มีโครงการและกิจกรรมดังต่อไปนี้

- โครงการศูนย์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาบุคลากร
- โครงการวิจัย รวบรวม และเผยแพร่นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาเพื่อปวงชน
- โครงการระบบสารสนเทศเพื่อการพัฒนาอาชีพ
- โครงการนิทรรศการสำหรับประชาชน
- โครงการประชุมสัมมนาเรื่องสตรีกับสิ่งแวดล้อม
- โครงการให้ความรู้ เรื่องการประหยัดพลังงานในชุมชน
- โครงการสัมมนาร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน
- โครงการเสริมสร้างสมรรถนะในการปฏิบัติงานสำหรับผู้ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ
- โครงการอบรมคอมพิวเตอร์สำหรับผู้บริหาร
- โครงการฝึกอบรมนักปฏิบัติการแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียน
- โครงการพัฒนาศักยภาพ ด้านการจัดการ สำหรับครูผู้สอนวิชาชีพ
- โครงการฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อพัฒนาทักษะการช่าง
- โครงการพัฒนาบุคลากรสถาบันฯ
  - ฝึกอบรมภาษาอังกฤษ
  - ศึกษาดูงานศูนย์ฝึกอบรมภายในประเทศ

- โครงการทัศนศึกษาการศึกษาผู้ใหญ่ประเทศมาเลเซีย
และสิงคโปร์

- โครงการความช่วยเหลือระหว่างไทย ลาว และกัมพูชา
เพื่อการพัฒนาบุคลากรด้านการศึกษานอกโรงเรียน

2. ปีงบประมาณ 2537 ได้กำหนดให้มีกิจกรรมและโครงการ พิเศษเพิ่มเติม ดังนี้

โครงการหลักสูตรประกาศนียบัตร สำหรับบุคลากรการ
ศึกษานอกโรงเรียนและประชาชน ประกอบด้วย

(1) หลักสูตรการพัฒนาบุคลากรการศึกษานอกโรงเรียน

แบ่งเป็น

- นักบริหาร
- นักวิชาการ
- นักปฏิบัติการ

(2) หลักสูตรผู้นำองค์กรท้องถิ่น

(3) หลักสูตรส่งเสริมคุณภาพชีวิตสำหรับประชาชน

โครงการวิจัย และพัฒนา ด้าน

(1) การส่งเสริมการจัดการระบบข่าวสารข้อมูลในชุมชน

(2) การพัฒนาสิ่งแวดล้อมในชุมชน

(3) การวิเคราะห์สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่น
เพื่อการพัฒนาอาชีพ

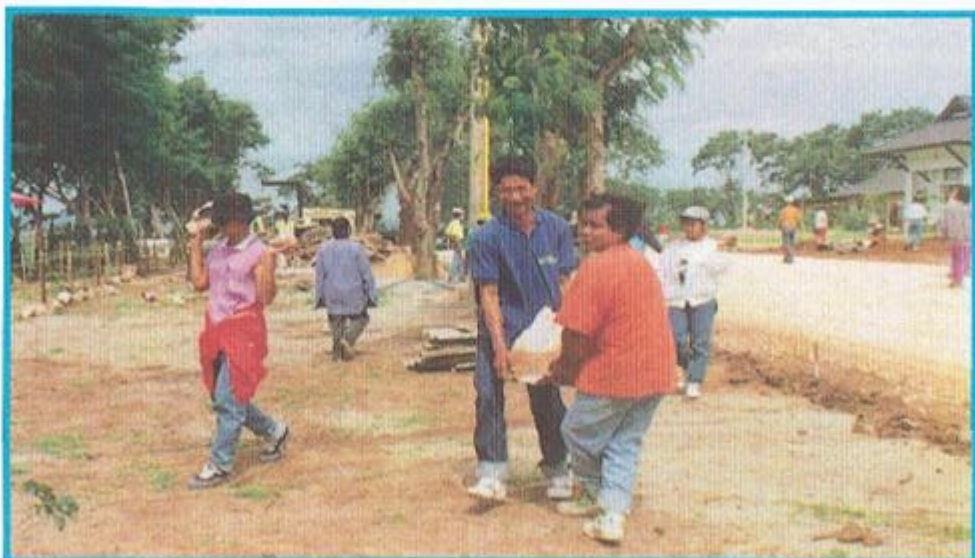
โครงการจัดตั้ง

- (1) ศูนย์ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
- (2) ศูนย์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาบุคลากร

3. ปีงบประมาณ 2538-2539 ได้กำหนดให้มีโครงการและ กิจกรรมใหม่เพิ่มเติมดังต่อไปนี้

โครงการวิจัยร่วมภาครัฐและเอกชน หัวข้อ

- (1) แนวโน้มการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในทศวรรษหน้า
- (2) การวางแผนเพื่อการพัฒนาชุมชนระดับหมู่บ้านโดย
ประชาชน
- (3) อาชีพใหม่ในทศวรรษหน้าสำหรับประชาชนภูมิภาคเอเชีย
ตะวันออกเฉียงใต้
- (4) ศึกษาความคุ้มค่าในการจัดการฝึกอบรมขององค์การ
- (5) หลักสูตรและกลุ่มเป้าหมายสำหรับสถาบันการศึกษาและ
พัฒนาต่อเนื่องสิรินธร ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544)

โครงการให้การศึกษาอบรมและสัมมนา เรื่อง

- (1) บทบาทของสตรีที่มีต่อเศรษฐกิจและสังคมในทศวรรษหน้า
- (2) บทบาทขององค์กรประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่น
- (3) ความรับผิดชอบในฐานะเป็นสมาชิกชุมชนของประชาชน
- (4) แรงงานชนบทกับการพัฒนาเศรษฐกิจในอนาคต
- (5) การคืนสู่ถิ่นฐานบ้านเดิมของชาวชนบทเพื่อการพัฒนาแบบพึ่งพาตนเอง

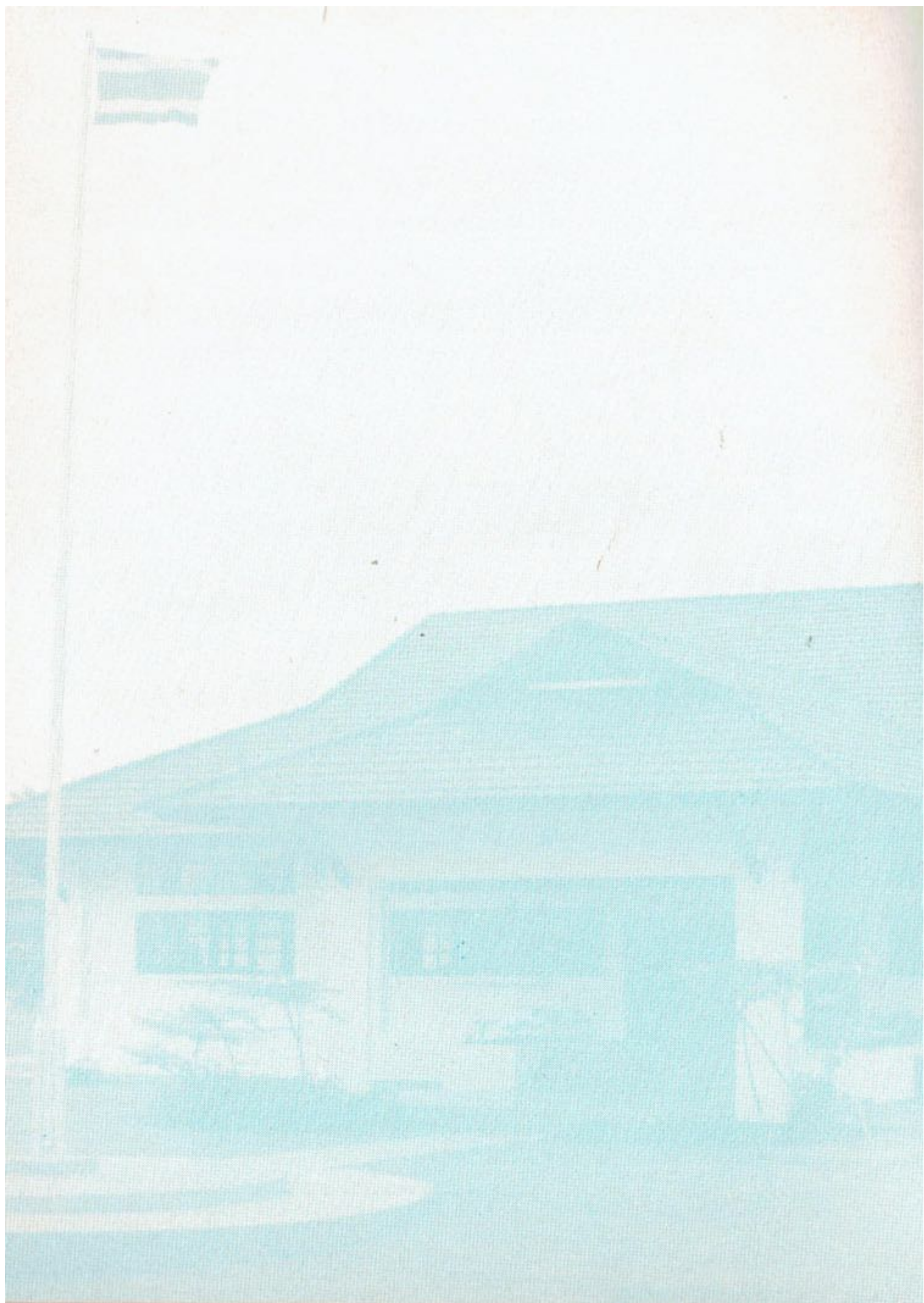
โครงการขยายการบริการด้านการศึกษา สำหรับประชาชน

- (1) จัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียง
- (2) รถบริการท้องสมุดประชาชนและศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเคลื่อนที่
- (3) หน่วยฝึกอบรมเคลื่อนที่เร็ว
- (4) ศูนย์นิทรรศการสำหรับประชาชน

โครงการความร่วมมือการพัฒนาบุคลากร ในและต่าง-ประเทศ

- (1) หลักสูตรประกาศนียบัตรสำหรับนักศึกษานอกโรงเรียนต่างชาติ
- (2) แลกเปลี่ยนบุคลากรด้านศึกษานอกโรงเรียนในและนอกประเทศ
- (3) ศึกษาดูงานการศึกษานอกโรงเรียนทั้งในและต่างประเทศ

ภาคผนวก

รายละเอียดเกี่ยวกับ อาคารสถานที่สถาบันการศึกษา และพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร

1. ส่วนสำนักงาน (Office Area)

อาคารสำนักงานอำนวยการ

- ห้องทำงาน ผอ.สถาบัน
- ห้องทำงานผู้เชี่ยวชาญ
- ห้องทำงาน ผช.ผอ.สถาบัน
- ห้องทำงานหัวหน้าฝ่าย
- ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร
- ห้องทำงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ
- ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมปฏิบัติการ
- ห้องทำงานเจ้าหน้าที่สำนักงานปฏิบัติการภาครัฐและเอกชน
- บริเวณแขก (Secretary and waiting)
- ห้องสื่อสาร - ไปรษณีย์

- ห้องโทรศัพท์และขายของที่ระลึก
- ห้องธนาคาร (Minibank)
- ห้องประชุมขนาดใหญ่ ขนาด 200 คน
- ห้องประชุมเอนกประสงค์ (Main-Hall)
- ห้องจัดเลี้ยง (Banquet Hall)
- ห้องประชุมเล็ก ขนาด 50 - 60 คน
- ห้องรับรอง (VIP. Lounge)
- ห้องพักผ่อน (Lounge) มี mini bar โต๊ะสันทนาการ กีฬาในร่ม เช่น ทมากฮอส ทมาครุก
- ห้องเล่นกีฬาออกกำลังกาย เช่น จักรยานอยู่กับที่ ยกน้ำหนัก บาร์คู
- ห้องพยาบาล
- ห้องประชาสัมพันธ์

2. ส่วนอาคารฝึกอบรม (Training Area)

- ห้องประชุมขนาด 15 คน
- ห้องประชุมขนาด 40 คน
- ห้องประชุมขนาด 60-80 คน (มีผนังเปิดถึงกันได้)
- มีห้องประชุมกลุ่มย่อย (Syndicate room) พร้อมเครื่องมือและอุปกรณ์
- ห้องแสดงขนาดเล็ก (Mini Theater)
- ห้องอ่านหนังสือและค้นคว้า

- ห้องสมุดซึ่งมีคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ในการค้นคว้า แลกยืม
ข้อมูลทั้งในห้องสมุดและ Interlibrary loan
- ห้องกาแฟเล็ก ๆ สำหรับการประชุมกลุ่มย่อย

3. ส่วนที่พัก และห้องอาหารกับห้องครัว

- โรงแรมขนาดเล็ก มีห้องพักทั้งเตียงคู่ และเตียงเดี่ยว มีเครื่องอำนวยความสะดวก มีห้องน้ำ ห้องส้วม อยู่ในห้องนอน มี ที.วี. ตู้เย็น และมีบริการลักษณะของธุรกิจโรงแรมสามารถใช้เป็นที่พักของผู้เข้าประชุมจากต่างประเทศได้ มีเครื่องปรับอากาศ และตู้เสื้อผ้า มี Lobby และฝ่ายประชาสัมพันธ์ติดต่อได้ มีโทรศัพท์ภายใน มีห้องซักผ้า รีดผ้า รวมพร้อมอุปกรณ์

- ห้องอาหารและห้องครัว เป็นห้องอาหารขนาดใหญ่ ขนาด 500 คน แต่สามารถกันแบ่งเป็นห้องเล็ก ๆ ได้หลายห้อง มีห้องครัวที่ใช้อุปกรณ์ทันสมัยและถูกหลักอนามัยใช้อุปกรณ์ในการประกอบอาหารและทำความสะอาด

4. ส่วนบ้านพักและโรงรถ

- บ้านพักผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการ เป็นอาคารเอกเทศ มีเครื่องอำนวยความสะดวก มีห้องนอน ห้องรับแขก ห้องครัว ห้องน้ำ ห้องเก็บของ และอื่น ๆ

- บ้านพักข้าราชการ เป็นอาคารเอกเทศ หรือเป็นห้องชุดที่มีเครื่องอำนวยความสะดวกอย่างดี สามารถอยู่อาศัยได้ทั้งที่เป็นครอบครัวและโสด

- บ้านพักเจ้าหน้าที่ เป็นลักษณะห้องชุดอยู่กันเป็นครอบครัว แยกจากช่วงที่จะต้องแยกไปอยู่ตามจุดที่สำคัญเพื่อสะดวกในการปฏิบัติงาน
- โรงรถและที่จอดรถ จะมีไว้เท่าที่จำเป็นเท่านั้น เพราะจะใช้บริการรถเช่าเป็นส่วนใหญ่
- อาคารที่พักวิทยากร เป็นห้องชุดหลายห้องอยู่อาคารเดียวกัน แบ่งเป็นฝ่ายบุรุษ และสตรี แยกส่วนกัน มีเครื่องปรับอากาศ และเครื่องอำนวยความสะดวก เช่น ทีวี ตู้เย็น และโต๊ะทำงาน

5. ห้องสมุดคลังข้อมูลและสถานีวิทยุ

ส่วนนี้ใช้ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารีที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว และมีอาคารส่งกระจายเสียงของสถานีวิทยุสถาบัน

6. ส่วนสนับสนุนและอำนวยความสะดวกอื่น ๆ

- สนามกีฬา เช่น บาสเกตบอล เทนนิส แบดมินตัน ตะกร้อ
- สวนป่าและแหล่งน้ำ
- ห้องไฟฟ้าแรงสูง
- ห้องควบคุมไฟฟ้า
- ห้องเครื่องกำเนิดไฟฟ้าและหม้อแปลงไฟฟ้า
- ห้องควบคุมการปรับอากาศ
- น้ำประปา/น้ำบาดาล

7. ส่วนการผลิต (Production Area)

- (1) โรงพิมพ์

- ห้องจัดการ ติดต่อประสานงาน แสดงเอกสารสิ่งพิมพ์และ
ธุรการ การพิมพ์
- ห้องพิมพ์ ห้องตัดกระดาษ ห้องเข้าเล่ม
- ห้องเตรียมเอกสาร
- ห้องเตรียมต้นฉบับ
- ห้องทำต้นฉบับ
- ห้องทำเพลต
- ห้องมิด
- ห้องเก็บวัสดุพิมพ์
- ห้อง Monitor
- ห้องผู้จัดการ/หัวหน้าโรงพิมพ์
- ห้องทำความสะอาดอุปกรณ์

(2) ส่วนสื่อเทคโนโลยีการฝึกอบรม

- ห้องผลิตรายการเอนกประสงค์
(Multipurpose studio)
- ห้องควบคุมการผลิตรายการ
- ห้องผู้ประกาศ/บันทึกเสียง
- ห้องตัดต่อวีดิทัศน์
- ห้องสำเนา - เทเลซีน - แคปชั่น
- ห้องซ่อมบำรุง
- ห้องเก็บวีดิทัศน์ - เทปเสียง - สไลด์เทป

- ม้วนเปล่า
- ม้วนต้นฉบับ
- ผลิตภัณฑ์
- ห้องสำเนาสไลด์
- ห้องมืด
- ห้องกราฟฟิค
- ห้องแต่งตัวชาย
- ห้องแต่งตัวหญิง
- ห้องฝึกซ้อมการแสดง
- ห้องอาบน้ำชาย
- ห้องอาบน้ำหญิง

8. ส่วนส่งเสริมปฏิบัติการ

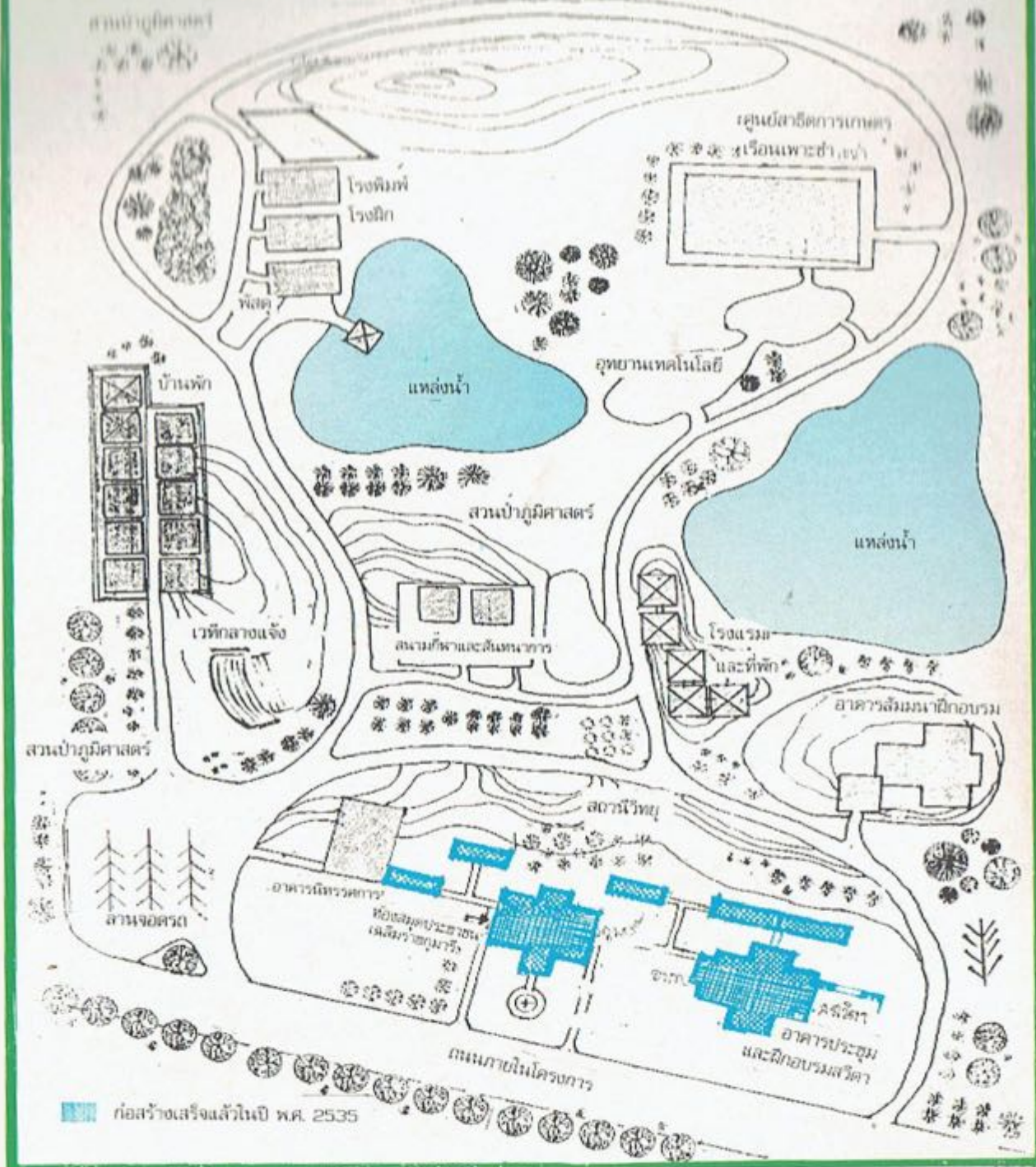
- อาคารฝึกเกษตรเอนกประสงค์
- เรือนเพาะชำ
- เรือนสาธิตการเกษตร
- อาคารฝึกช่างอุตสาหกรรม
- อาคารฝึกช่างคหกรรม

กฐินพระราชทานกรมการศึกษาออกโรงเรียน ปี 2534 ที่ อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา

สถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร

เอกสารนี้พิมพ์ด้วยกระดาษ
ช่วยเหลือจากรัฐบาลแคนาดา